

El big data i els big reptes de l'economia espanyola

La velocitat a la qual avança la tecnologia contrasta notablement amb la lentitud amb què les principals economies aborden desafiaments crucials com el canvi climàtic, el canvi demogràfic i la cohesió social. Fa anys que discutim les conseqüències de no reduir les emissions de gasos amb afecte d'hivernacle i la importància d'un creixement econòmic inclusiu, així com les implicacions de l'envelliment de la població. Malgrat que les millores tecnològiques són clares, convertir-les en accions concretes per abordar aquests reptes continua sent un desafiament.

A CaixaBank Research, intentem contribuir a tancar aquesta bretxa. A les següents pàgines de l'*Informe Mensual*, trobaràs diversos articles que analitzen l'impacte d'aquests fenòmens sobre l'economia espanyola. La novetat: la utilització de dades internes de CaixaBank, degudament anonimitzades. Utilitzant tècniques de *big data* i eines d'estadística avançada, construïm indicadors que permeten analitzar en temps real i de forma detallada l'impacte d'aquests fenòmens sobre múltiples dimensions.

Per exemple, un article analitza l'impacte de la sequera sobre els hàbits de consum d'aigua utilitzant els rebuts domiciliats als comptes de CaixaBank. Així, constatem que les polítiques implementades durant la sequera van tenir un impacte significatiu sobre el consum d'aigua. La declaració d'un municipi en situació de sequera va dur els veïns a reduir el consum d'aigua prop del 10%.

Un altre article examina l'impacte econòmic de les inundacions a la província de València. Mitjançant l'evolució de la despesa realitzada amb les targetes de CaixaBank, constatem que l'impacte econòmic de la DANA als municipis més afectats és molt important i persistent, amb caigudes de compres que, un mes després, es mantenen al voltant del 60%. L'afectació és generalitzada entre sectors, però és especialment significativa en *retail*. A la resta de municipis afectats per les inundacions, tot i que l'impacte inicial també va ser substancial, la recuperació, afortunadament, està sent més ràpida. Les últimes dades disponibles presenten ja una evolució de la despesa més normalitzada. Els múltiples indicadors que hem construït per seguir de prop l'evolució de l'economia valenciana els actualitzem setmanalment a la nostra pàgina web. Confiam que, com més informació disponible hi hagi, millors seran les polítiques per reconstruir la zona.

Finalment, dediquem el Dossier a analitzar un dels principals determinants del benestar de la població i de la seva cohesió: la desigualtat. Per als països desenvolupats, dispo-

sem de dades fins al 2022, i, a la majoria d'ells, la desigualtat d'ingressos presenta una tendència a l'alça. En canvi, per a Espanya, disposem de dades fins al novembre del 2024, i el missatge, afortunadament, és molt diferent. A CaixaBank Research, fa ja quatre anys que analitzem cada mes l'evolució de milions de nòmines ingressades a CaixaBank, degudament anonimitzades, així com les transferències socials per prestacions d'atur o d'ERTO. Amb tota aquesta informació, durant la pandèmia, vam constatar l'important paper de les ajudes públiques per esmoreir l'augment de la desigualtat. El 2022, vam anunciar que s'havien recuperat els nivells de desigualtat previs a la pandèmia. Ara constatem que, de llavors ençà, la desigualtat ha mantingut una tendència a la baixa, gràcies a la bona evolució de l'economia i, en especial, a la reducció de la taxa d'atur. Avui dia, els índexs de desigualtat d'ingressos elaborats per CaixaBank Research es troben molt per sota dels nivells previs a la pandèmia.

L'envelliment de la població i, en general, l'evolució demogràfica són també un repte important. Les implicacions sobre el creixement econòmic, la despesa sanitària o la sostenibilitat del sistema de pensions poden ser unes o altres en funció de com es reaccioni. A l'*Informe Mensual* del mes vinent, hi haurà un article que analitza com ha evolucionat l'estalvi dels espanyols i, en concret, el de les persones més grans, utilitzant les dades internes de CaixaBank. Això ens permet respondre preguntes com: el fort augment de l'estalvi que s'ha produït en els últims anys es concentra en les persones més grans?, i, si és així, quins poden ser els motius?

A CaixaBank Research, no som capdavanters en recerca sobre *big data* o intel·ligència artificial. Però intentem estar atents als últims desenvolupaments en la matèria per millorar l'anàlisi econòmica, en especial en aquells àmbits clau perquè el creixement sigui més dinàmic, més inclusiu i més sostenible a llarg termini. Confiam que, amb la millor informació possible, la presa de decisions de les Administracions públiques i de les empreses privades del país també continuï millorant. En definitiva, benvolgut lector, esperem que tota aquesta informació sigui del teu interès i et sigui útil. Que t'ajudi a tenir una opinió més rica i profunda sobre la situació en què ens trobem i que et serveixi per prendre les millors decisions. Un any més, moltes gràcies per seguir-nos i per la confiança dipositada en nosaltres. Des de CaixaBank Research, et desitgem un bon Nadal i un feliç any nou.

Oriol Aspachs